

BÁO CÁO
Tổng kết Luật Thương mại năm 2005 trên địa bàn xã Tu Mơ Rông

Kính gửi: Sở Công Thương tỉnh Quảng Ngãi.

Thực hiện Công văn số 5370/SCT-QLTM ngày 22/8/2026 của Sở Công Thương tỉnh Quảng Ngãi về việc phối hợp báo cáo tổng kết Luật Thương mại năm 2005;

Ủy ban nhân dân xã Tu Mơ Rông báo cáo tổng kết kết quả rà soát, đánh giá tình hình thi hành Luật Thương mại năm 2005 trên địa bàn xã, cụ thể như sau:

I. CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, TRIỂN KHAI, TUYÊN TRUYỀN, TẬP HUẤN VÀ TỔ CHỨC THI HÀNH

- Trong giai đoạn 2016 - 2026, việc triển khai thực hiện Luật Thương mại năm 2005 và các văn bản hướng dẫn thi hành trên địa bàn được thực hiện gắn với công tác quản lý nhà nước về thương mại, dịch vụ, quản lý thị trường, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng và phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

- UBND xã thực hiện tuyên truyền, phổ biến các quy định pháp luật liên quan đến hoạt động thương mại thông qua các cuộc họp, hội nghị, hệ thống thông tin cơ sở và lồng ghép trong quá trình thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước đối với các tổ chức, hộ kinh doanh, cá nhân hoạt động thương mại trên địa bàn.

- Nội dung tuyên truyền tập trung vào việc chấp hành các quy định trong hoạt động kinh doanh; nguồn gốc, xuất xứ và chất lượng hàng hóa; niêm yết giá, bán theo giá niêm yết; an toàn thực phẩm; phòng, chống hàng giả, hàng kém chất lượng, hàng không rõ nguồn gốc, xuất xứ; bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng và các quy định khác có liên quan.

- Đặc điểm địa bàn xã Tu Mơ Rông là xã miền núi, dân cư phân bố không tập trung, quy mô thị trường nhỏ; hoạt động thương mại chủ yếu do các hộ kinh doanh nhỏ lẻ thực hiện, tập trung vào các mặt hàng thiết yếu phục vụ nhu cầu sinh hoạt và sản xuất của Nhân dân. Do đó, công tác tổ chức thực hiện pháp luật về thương mại tại địa phương chủ yếu tập trung vào tuyên truyền, hướng dẫn, kiểm tra, phối hợp quản lý hoạt động mua bán hàng hóa và hoạt động tại chợ.

II. KẾT QUẢ THI HÀNH LUẬT THƯƠNG MẠI TRÊN ĐỊA BÀN XÃ

Căn cứ chức năng, nhiệm vụ được giao và phạm vi quản lý nhà nước về thương mại tại cấp xã, UBND xã Tu Mơ Rông báo cáo kết quả thi hành Luật Thương mại theo từng nhóm nội dung tương ứng các Chương của Luật, cụ thể như sau:

1. Về mua bán hàng hóa (Chương II)

- Hoạt động mua bán hàng hóa trên địa bàn xã chủ yếu diễn ra ở quy mô hộ gia đình, nhỏ lẻ, tập trung tại chợ khu vực trung tâm xã và các điểm mua bán tại các thôn; mặt hàng lưu thông chủ yếu là hàng tiêu dùng thiết yếu, vật tư nông nghiệp, nông sản và dược liệu.

- Các quy định về mua bán hàng hóa (*giao kết, thực hiện hợp đồng mua bán, quyền và nghĩa vụ các bên*) được áp dụng phù hợp với quy mô giao dịch dân sự - thương mại nhỏ tại địa phương; chưa phát sinh giao dịch mua bán hàng hóa qua Sở giao dịch hàng hóa.

- Về thủ tục hành chính: UBND xã đã tiếp nhận, giải quyết thủ tục đăng ký hộ kinh doanh trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn (*có 171 hộ kinh doanh và 12 HTX được cấp Giấy chứng nhận đăng ký hộ kinh doanh và đăng ký thành lập HTX mới cho đến thời điểm báo cáo*); cơ bản các thủ tục đăng ký được giải quyết đúng thời hạn theo quy định.

- Công tác quản lý giá, niêm yết giá được duy trì thường xuyên, nhất là vào dịp lễ, Tết và mùa thu hoạch dược liệu; chưa để xảy ra tình trạng găm hàng, tăng giá bất hợp lý gây ảnh hưởng lớn đến đời sống Nhân dân.

2. Về cung ứng dịch vụ thương mại (Chương III)

- Dịch vụ thương mại trên địa bàn còn ở mức sơ khai, chủ yếu là dịch vụ ăn uống, lưu trú quy mô nhỏ (*phục vụ khách du lịch, thương lái thu mua dược liệu*), dịch vụ vận tải hàng hóa, sửa chữa nhỏ; chưa hình thành các loại hình dịch vụ thương mại hiện đại như trung tâm thương mại, siêu thị.

- Việc áp dụng quy định về cung ứng dịch vụ (*hợp đồng dịch vụ, quyền và nghĩa vụ bên cung ứng, bên sử dụng dịch vụ*) cơ bản phù hợp với thực tiễn giao dịch quy mô nhỏ tại địa phương, chưa phát sinh vướng mắc lớn.

3. Về xúc tiến thương mại (Chương IV)

- Đây là lĩnh vực được UBND xã xác định là nhiệm vụ trọng tâm, gắn với phát huy lợi thế đặc hữu về cây dược liệu, nhất là sâm Ngọc Linh - sản phẩm được xác định là “quốc bảo”, gắn với mục tiêu giảm nghèo, làm giàu của đồng bào Xơ Đăng trên địa bàn.

- Địa phương từng bước quan tâm quảng bá, giới thiệu các sản phẩm đặc trưng, sản phẩm nông nghiệp và tiềm năng của địa phương thông qua các hoạt động thông tin, tuyên truyền và các chương trình phù hợp.

- Công tác hỗ trợ xây dựng thương hiệu, phát triển sản phẩm OCOP gắn với dược liệu bước đầu được quan tâm; tuy nhiên nguồn lực, kinh phí dành cho xúc tiến thương mại ở cấp xã còn rất hạn chế, hoạt động xúc tiến thương mại, xúc tiến ra ngoài tỉnh chủ yếu do cấp tỉnh, doanh nghiệp chủ động thực hiện, vượt quá khả năng, thẩm quyền của cấp xã.

4. Về các hoạt động trung gian thương mại (Chương V)

- Hoạt động trung gian thương mại (*đại lý mua bán hàng hóa, môi giới thương mại*) trên địa bàn phát sinh chủ yếu dưới hình thức đại lý bán hàng tiêu

dùng và thương lái thu mua nông sản, được liệu theo thỏa thuận dân sự; chưa hình thành hệ thống phân phối, chuỗi cung ứng bài bản.

- Vì vậy việc kiểm soát hoạt động trung gian trong thu mua trên địa bàn xã, còn gặp khó khăn do phần lớn giao dịch diễn ra tự phát, không lập hợp đồng bằng văn bản, tiềm ẩn rủi ro về giá cả, chất lượng cho người dân, nhất là hộ đồng bào dân tộc thiểu số.

5. Về một số hoạt động thương mại cụ thể khác (Chương VI)

- Các hoạt động như đấu giá hàng hóa, đấu thầu hàng hóa, dịch vụ logistics, quá cảnh hàng hóa, nhượng quyền thương mại hầu như chưa phát sinh trên địa bàn, quy mô thị trường của xã.

6. Về chế tài trong thương mại và giải quyết tranh chấp (Chương VII)

Tranh chấp phát sinh trong mua bán hàng hóa, cung ứng dịch vụ trên địa bàn chủ yếu có giá trị nhỏ, được giải quyết thông qua hòa giải ở cơ sở, hòa giải tại UBND xã; đến nay địa phương chưa ghi nhận vụ việc phải giải quyết bằng con đường tố tụng tại Tòa án hoặc Trọng tài thương mại.

7. Về xử lý vi phạm pháp luật về thương mại (Chương VIII)

- UBND xã thường xuyên phối hợp với cơ quan, lực lượng có liên quan trong tuyên truyền, kiểm tra, nắm tình hình hoạt động kinh doanh trên địa bàn; chú trọng các vấn đề liên quan đến hàng hóa không rõ nguồn gốc, xuất xứ, hàng giả, hàng kém chất lượng, an toàn thực phẩm, niêm yết giá và các hành vi vi phạm khác theo quy định.

- Công tác quản lý chủ yếu theo hướng tuyên truyền, hướng dẫn các hộ kinh doanh chấp hành đúng quy định, kết hợp kiểm tra và xử lý hoặc kiến nghị cơ quan có thẩm quyền xử lý khi phát hiện vi phạm.

8. Tác động của việc thi hành Luật Thương mại đối với phát triển kinh tế - xã hội của xã

- Việc thi hành Luật Thương mại đã góp phần tạo hành lang pháp lý để hộ kinh doanh, người dân yên tâm mua bán hàng hóa, tiêu thụ sản phẩm được liệu, nông sản - nguồn thu nhập chính của phần lớn hộ dân trên địa bàn; góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, giữ vững ổn định thị trường, giá cả, hỗ trợ mục tiêu giảm nghèo bền vững của xã (*riêng khu vực xã Đăk Hà cũ, nay thuộc xã Tu Mơ Rông, thu nhập bình quân đầu người năm 2024 đạt khoảng 35 triệu đồng/người/năm, tỷ lệ hộ nghèo giảm còn khoảng 17%, chủ yếu nhờ phát triển sản xuất gắn với tiêu thụ nông sản, được liệu*).

- Tuy nhiên, do là địa bàn miền núi đặc biệt khó khăn, hoạt động thương mại trên địa bàn vẫn còn manh mún, quy mô nhỏ; đóng góp của lĩnh vực thương mại - dịch vụ vào thu ngân sách và giải quyết việc làm tại địa phương còn khiêm tốn so với mặt bằng chung của tỉnh.

III. ĐÁNH GIÁ NHỮNG KHÓ KHĂN, VƯỚNG MẮC, BẤT CẬP VÀ NGUYÊN NHÂN

1. Khó khăn, vướng mắc, bất cập

- Luật Thương mại năm 2005 đã được ban hành và thực hiện trong thời gian dài, trong khi hoạt động thương mại đã có nhiều thay đổi, nhất là sự phát triển của thương mại điện tử, giao dịch trên nền tảng số và mạng xã hội. Một số vấn đề mới phát sinh trong thực tiễn chưa được Luật điều chỉnh trực tiếp hoặc phải áp dụng đồng thời nhiều văn bản pháp luật khác nhau.

- Hoạt động thương mại trên địa bàn xã chủ yếu nhỏ lẻ, phân tán; năng lực tài chính và khả năng tiếp cận thông tin pháp luật của một bộ phận hộ kinh doanh còn hạn chế, ảnh hưởng đến hiệu quả tuyên truyền và tổ chức thực hiện pháp luật.

- Việc triển khai mô hình chính quyền địa phương 02 cấp từ 01/7/2025 còn một số vướng mắc ban đầu về phân cấp, phân quyền, quy trình phối hợp giữa xã với Sở Công Thương (*do không còn cấp trung gian là huyện*), nhất là trong công tác quản lý thị trường, xử lý vi phạm vượt thẩm quyền cấp xã.

- Chợ Trung tâm xã mới đưa vào hoạt động từ tháng 8 năm 2025 nên việc tổ chức, sắp xếp hoạt động kinh doanh và khai thác cơ sở vật chất cần thêm thời gian để ổn định. Quy mô thị trường nhỏ và sức mua chưa cao cũng ảnh hưởng đến khả năng thu hút hộ kinh doanh hoạt động thường xuyên tại chợ.

- Việc mua bán qua mạng xã hội và các nền tảng thương mại điện tử đang dần phổ biến, kể cả tại khu vực nông thôn, miền núi. Tuy nhiên, việc xác định chủ thể bán hàng, nguồn gốc hàng hóa, kiểm soát chất lượng và xử lý các vấn đề phát sinh trong giao dịch trực tuyến đặt ra yêu cầu mới cho công tác quản lý nhà nước ở cơ sở.

- Đội ngũ công chức phụ trách lĩnh vực Công Thương cấp xã còn kiêm nhiệm nhiều lĩnh vực (*tài chính - kế hoạch, công thương*), số lượng ít trong khi địa bàn quản lý rộng, dân cư phân tán, gây khó khăn cho công tác nắm bắt tình hình, kiểm tra, xử lý vi phạm kịp thời.

- Việc kiểm soát chất lượng, nguồn gốc xuất xứ dược liệu, đặc biệt là sâm Ngọc Linh, lưu thông trên thị trường gặp nhiều khó khăn do thiếu công cụ, phương tiện kiểm định chuyên dụng tại chỗ, trong khi tình trạng làm giả, trà trộn sâm kém chất lượng ngày càng tinh vi, ảnh hưởng trực tiếp đến thương hiệu sản phẩm và thu nhập chính đáng của người trồng sâm.

2. Nguyên nhân

- Nguyên nhân khách quan: xã Tu Mơ Rông là địa bàn miền núi đặc biệt khó khăn, xuất phát điểm kinh tế thấp, địa hình phức tạp, dân cư chủ yếu là đồng bào dân tộc thiểu số; nguồn lực đầu tư cho hạ tầng thương mại còn hạn chế so với nhu cầu thực tế.

- Nguyên nhân từ quy định pháp luật: một số quy định của Luật Thương mại năm 2005 đã qua nhiều năm áp dụng, chưa được sửa đổi kịp thời để theo kịp sự phát triển của các phương thức kinh doanh, giao dịch thương mại mới.

- Nguyên nhân trong tổ chức thực hiện: việc chuyển đổi mô hình chính quyền địa phương 02 cấp còn mới, cơ chế phối hợp giữa cấp xã và cấp tỉnh trong

quản lý thương mại đang trong quá trình hoàn thiện; nguồn nhân lực, kinh phí, phương tiện phục vụ công tác quản lý nhà nước về thương mại tại cấp xã còn thiếu so với yêu cầu nhiệm vụ được giao.

IV. XÁC ĐỊNH CÁC VẤN ĐỀ MỚI PHÁT SINH

1. Thương mại điện tử và thương mại số

- Hoạt động mua bán hàng hóa qua mạng xã hội, sàn thương mại điện tử và các nền tảng trực tuyến ngày càng trở nên phổ biến. Người dân có điều kiện tiếp cận nhiều loại hàng hóa hơn và các hộ sản xuất có thêm kênh giới thiệu, tiêu thụ sản phẩm.

- Tuy nhiên, phương thức này cũng phát sinh những vấn đề liên quan đến xác định người bán, nguồn gốc và chất lượng hàng hóa, hóa đơn chứng từ, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng và giải quyết tranh chấp.

- Đối với địa bàn miền núi như Tu Mơ Rông, việc hoàn thiện pháp luật cần đi đôi với hướng dẫn đơn giản, dễ hiểu, dễ thực hiện đối với hộ kinh doanh và người dân.

2. Phát triển hạ tầng thương mại

- Việc Chợ Trung tâm xã Tu Mơ Rông đi vào hoạt động từ tháng 8 năm 2025 đặt ra yêu cầu tiếp tục hoàn thiện cơ chế quản lý, khai thác hạ tầng thương mại phù hợp với điều kiện của xã miền núi.

- Cần có chính sách và cơ chế đủ linh hoạt để khuyến khích các hộ kinh doanh tham gia kinh doanh tại chợ, nâng cao hiệu quả khai thác quầy, sạp, ki-ốt; đồng thời bảo đảm hài hòa giữa yêu cầu quản lý tài sản công, phát triển thương mại và khả năng chi trả, sức mua thực tế của người dân.

3. Tiêu thụ sản phẩm của địa phương

- Sản xuất nông nghiệp vẫn giữ vai trò quan trọng trong đời sống người dân. Vì vậy, nhu cầu kết nối giữa sản xuất và thị trường, quảng bá và tiêu thụ sản phẩm địa phương, ứng dụng thương mại điện tử để mở rộng thị trường ngày càng rõ nét.

- Đây là nội dung cần được quan tâm trong quá trình hoàn thiện chính sách thương mại, đặc biệt đối với khu vực miền núi, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội còn khó khăn.

4. Thương mại xanh

- Yêu cầu phát triển thương mại gắn với bảo vệ môi trường, giảm rác thải nhựa, sử dụng sản phẩm thân thiện môi trường và xây dựng môi trường kinh doanh văn minh đang ngày càng cần thiết.

- Đối với địa phương, nội dung này cần được gắn với công tác quản lý Chợ Trung tâm, vệ sinh môi trường, thu gom chất thải và tuyên truyền thay đổi thói quen của người bán, người mua.

V. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

1. Về phương án hoàn thiện hệ thống pháp luật về thương mại

UBND xã Tu Mơ Rông thống nhất kiến nghị phương án: tiếp tục duy trì Luật Thương mại và nghiên cứu sửa đổi, bổ sung một số nội dung cho phù hợp với thực tiễn phát triển thương mại hiện nay, trong đó bổ sung quy định điều chỉnh thương mại điện tử, giao dịch qua nền tảng số, đồng thời có cơ chế, chính sách đặc thù, linh hoạt hơn đối với hoạt động thương mại tại địa bàn miền núi, vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

2. Kiến nghị cụ thể

- Đề nghị tiếp tục hoàn thiện các quy định về thương mại điện tử, thương mại số, giao dịch trên nền tảng mạng xã hội phù hợp điều kiện thực hiện ở cấp xã, nhất là địa bàn miền núi.; trách nhiệm của người bán và đơn vị cung cấp nền tảng; truy xuất nguồn gốc hàng hóa và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng.

- Rà soát, hạn chế sự chồng chéo giữa Luật Thương mại với các luật chuyên ngành; phân định rõ phạm vi điều chỉnh để thuận lợi cho cơ quan quản lý, doanh nghiệp, hộ kinh doanh và người dân trong áp dụng.

- Tiếp tục hoàn thiện chính sách về hệ thống phân phối và hạ tầng thương mại, đặc biệt là cơ chế quản lý, khai thác chợ tại khu vực nông thôn, miền núi phù hợp với quy mô thị trường và điều kiện kinh tế - xã hội của từng địa phương.

- Tăng cường đào tạo, tập huấn chuyên sâu về nghiệp vụ quản lý nhà nước trong lĩnh vực thương mại cho đội ngũ công chức cấp xã, nhất là sau khi tiếp nhận thêm nhiệm vụ từ mô hình chính quyền 02 cấp; hỗ trợ trang thiết bị, phương tiện kiểm tra nhanh chất lượng, nguồn gốc dược liệu, hàng hóa cho cấp xã.

- Hướng dẫn cụ thể về phân cấp, phân quyền, cơ chế phối hợp giữa UBND cấp xã với Sở Công Thương và các cơ quan chuyên môn trong công tác quản lý thị trường, xử lý vi phạm pháp luật về thương mại vượt thẩm quyền cấp xã, bảo đảm không bỏ sót, không chồng chéo nhiệm vụ.

- Nghiên cứu cơ chế, chính sách khuyến khích, hỗ trợ doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ kinh doanh tại địa bàn miền núi tham gia sâu hơn vào chuỗi cung ứng, xúc tiến thương mại, mở rộng thị trường tiêu thụ sản phẩm ra ngoài tỉnh và hướng tới xuất khẩu.

3. Về lộ trình thực hiện

- Đề nghị việc sửa đổi Luật Thương mại và các văn bản liên quan được thực hiện đồng bộ, có quy định chuyển tiếp rõ ràng, hạn chế phát sinh khoảng trống pháp lý và bảo đảm không làm gián đoạn hoạt động thương mại cũng như công tác quản lý nhà nước.

- Các quy định mới cần bảo đảm tính khả thi đối với khu vực nông thôn, miền núi; hạn chế phát sinh thủ tục hành chính, chi phí tuân thủ không cần thiết đối với hộ kinh doanh nhỏ lẻ.

VI. CÁC NỘI DUNG KHÁC: Không

Trên đây là Báo cáo báo cáo tổng kết kết quả rà soát, đánh giá tình hình thi hành Luật Thương mại năm 2005 trên địa bàn xã Tu Mơ Rông kính báo cáo Sở Công Thương tỉnh Quảng Ngãi tổng hợp theo quy định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ tịch, các Phó Chủ tịch UBND xã;
- Phòng TC-CT xã;
- Lưu: VT-TH.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Dương Đăng Khoa